

Quddiem l-Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji

Kaz Numru: 004/2017

KC (“l-ilmentatur”)

vs

Bank of Valletta p.l.c. (C2833)
(“BOV” jew “il-Bank”) u

Valletta Fund Management Ltd. (C18603)
(“VFM”) li mit-22 ta’ Novembru 2016,
bdiet tissejjah *BOV Asset Management*
***Ltd.*¹ (flimkien “il-provdituri tas-servizz”)**

Seduta tat-12 ta’ Settembru 2018

L-Arbitru:

Ra l-ilment, li qed isir kontra l-provdituri tas-servizz, li jittratta l-investment fil-*La Valette Multi Manager Property Fund* (“LVMMPF” jew “Fond”), sottofond tal-*La Valette Funds SICAV p.l.c.*.

L-ilmentatur ghamel investment fil-LVMMPF ta’ €57,300.02, fit-22 ta’ Mejju 2007,² u rcieva €35,611.58, bhala konsiderazzjoni ta’ 75% kull sehem fil-Fond skont id-dokument tal-Offerta tal-Bank.³ Gie sottomess li huwa mhux talli kien tilef ghal numru ta’ snin l-interessi fuq l-investment izda anke tilef 25% tal-investment tieghu.⁴

L-ilmentatur spjega li huwa gie imhajjar biex jaghmel investment fil-Fond matul wahda miz-zjarat tieghu fil-fergha tal-Bank.⁵ L-ilmentatur spjega wkoll li biex

¹ B’effett mit-22 ta’ Novembru 2006, skont ir-Registru tal-Kumpaniji, “*Valletta Fund Management Limited*” biddlet isimha u bdiet tissejjah “*BOV Asset Management Limited*”. F’din id-decizjoni fejn hemm referenza ghall-*Valletta Fund Management Ltd. (VFM)* dan ikun japplika wkoll ghall-*BOV Asset Management Ltd. (BAM)*

² A fol 12

³ A fol 26 u 96

⁴ A fol 6

⁵ A fol 115

ihajruh jinvesti serhulu rasu li l-investment kien wiehed sikur minhabba li l-investment kien fil-proprjetà.⁶ L-ilmentatur sahaq li meta staqsa fuq is-sigurtà tal-prodott ma jiftakar lil hadd iwwisih, anzi qalulu li l-investment fil-proprjetà garantit u qalulu kemm ser jiehu imghax kull sena.⁷

Hekk kif indikat fil-formola tal-ilment qieghed jintalab li jinghata lura s-somma ta' €21,386. F'dan ir-rigward, l-ilmentatur talab li jiehu l-kumplament tal-ammont li kellu investit fil-Fond wara s-somma ta' €35,611.58 li ircieva mal-Offerta.⁸

Ra r-risposta fejn il-provdituri tas-servizz wiegbu:

“L-esponenti jirrispondu illi t-talbiet tal-ilmentatur ma jistghux jintlaqghu ghar-ragunijiet segwenti kif ser jirrizulta f’aktar dettall f’din ir-risposta:

- 1. Illi in linea preliminari, is-Sinjuriya Tieghu l-Arbitru m’ghandux il-kompetenza taht il-ligi biex jiddeciedi dwar il-validità o meno tal-kuntratt ta’ tranzazzjoni, jew jekk jorbotx il-kuntratt ta’ tranzazzjoni bejn il-partijiet, u semmai tali kwistjoni jekk titqajjem ghandha tigi deciza mill-Prim’Awla tal-Qorti Civili b’mod esklussiv;*
- 2. Illi in linea preliminari ukoll, is-Sinjuriya Tieghu l-Arbitru ghandu qabel xejn jirrifjuta li jezercita l-poteri tieghu stante tranzazzjoni li ghandha s-setgha ta’ sentenza li ghaddiet in gudikat.⁹ Minghajr limitazzjoni ghall-generalità tas-suespost dan jirrendi l-ilment de quo frivolu w vessatorju ai termini tal-artikolu 21(2)(c) tal-Kap. 555 tal-Ligijiet ta’ Malta;*
- 3. Illi in linea preliminari wkoll, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, is-Sinjuriya Tieghu l-Arbitru ghandu wkoll jirrifjuta li jezercita l-poteri tieghu fil-konfront ta’ BAM u BOV stante illi s-Sinjuriya Tieghu l-Arbitru ghandu s-setgha li jittratta biss ilmenti li jkunu tressqu minn “klijenti eligibbli”;*
- 4. Illi, in linea preliminari u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-intimati BAM u BOV m’humix il-legittimi kontraditturi f’dawn il-proceduri;*

⁶ Ibid.

⁷ Ibid.

⁸ A fol 6

⁹ Artikolu 1729(1) tal-Kodici Civili – Kap.16 tal-Ligijiet ta’ Malta

5. *Illi in linea preliminari wkoll, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-ilmentatur la ghandu d-dritt u lanqas l-interess guridiku li jippromwovi dawn l-istanzi stante li biegh u ttrasferixxa d-drittijiet kollha tieghu inkluzi drittijiet litigjuzi fil-konfront ta' kull wiehed mill-intimati, u allura ma jistax illum jezercita dritt li m'ghadux tieghu stante li kien gie debitament trasferit inter alia lill-intimati li kontra tagghom qieghed isir dan l-ilment, u dan jikkostitwixxi wkoll ksur tad-dritt fundamentali tal-intimati li jgawdu l-proprietà tagghom;*
6. *In linea preliminari ukoll, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-ilment huwa preskritt:*
 - (i) *Kwalunkwe azzjoni li ghandha l-effett li tirrexxindi l-kuntratt li bih l-ilmentatur ittransiga mal-intimati hija preskritta bit-trapass ta' sentejn u dan abbazi tal-artikolu 1222 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta; u*
 - (ii) *Minghajr pregudizzju ghas-suespost, anke li kieku ghall-grazzja tal-argument il-kuntratt ta' tranzazzjoni kellu jigi skartat, it-talbiet tal-ilmentatur msejsa fuq allegazjonijiet ta' responsabbilità extra contrattuale jew aquiliana huma preskritti ai termini tal-artikolu 2153 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta;*
7. *Fil-mertu, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-ilmentatur kellu investimenti li kienu saru fuq bazi ta' execution only – jigifieri kellhom jigu segwiti l-istruzzjonijiet tal-ilmentatur u jinxtraw ishma fil-Fond, skont l-istruzzjonijiet tal-ilmentatur stess. L-ilmentatur ma rcieva l-ebda parir mill-Bank abbazi tal-fatt li l-investment tieghu kien fuq bazi ta' 'execution only' u dan kif ikkonkludew ukoll Marccus Partners and Mazars Group skont l-Independent Review li tqabbd u jaghmlu mill-MFSA. Ghalhekk l-ilmentatur ma kienx eligibbli ghal ebda pagament addizzjonali, kif spjegat f'aktar dettall fil-parti C ta' din ir-risposta.*
8. *Fil-mertu wkoll, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, fi kwalunkwe kaz l-ilmentatur ma soffra ebda dannu bhala rizultat ta' xi imgiba illegali tal-intimati, u li fl-ebda cirkostanza l-intimati u hadd minnhom, ma huwa responsabbli ghall-hlas lill-ilmentatur ta' kwalsiasi somma in linea ta' danni jew xort'ohra;*

9. *L-ispejjez ta' dawn l-istanzi ghandhom jigu ssopportati mill-ilmentatur.*"¹⁰

Sema' lill-partijiet u ra l-*affidavits* tagghom.

Ra l-atti l-ohra tal-kaz.

Jikkonsidra:

Preliminari

Sfond u Fatti Ewlenin

Fit-13 ta' Settembru 2005, twaqqaf il-*La Valette Multi Manager Property Fund* ("LVMMPPF" jew "il-*Property Fund*" jew "il-Fond"), sottofond tal-*La Valette Funds SICAV p.l.c.* ("SICAV"). Fir-rigward tal-*La Valette Funds SICAV p.l.c.*, il-*Valletta Fund Management Ltd.* ("VFM") u l-*Bank of Valletta p.l.c.* ("BOV") kienu rispettivament il-*Manager* responsabbli ghall-amministrazzjoni generali u l-immanigjar tal-investimenti tas-SICAV u tal-Fond filwaqt li l-BOV gie inkarigat bhala *Custodian* tas-SICAV u tal-Fond.

Il-BOV kien ukoll intermedjarju, biegh u ta pariri lill-investituri tal-Fond, u anke kien inkarigat mid-distribuzzjoni tal-ishma fil-Fond. *Insight Investment Management Ltd.* kienu ingaggati mill-VFM bhala "*Sub-Investment Manager*" sabiex ikunu jistghu jassistu fl-immanigjar tal-assi tal-Fond.

Dan il-Fond kien licenzjat mill-MFSA bhala fond li kellu jinbiegh bhala *Professional Investor Fund (PIF)* lil investituri ta' esperjenza u dan skont il-ligijiet, regoli, kundizzjonijiet tal-licenzja, *guidelines* li ghandhom x'jaqsmu ma' investimenti ta' dan it-tip. Dan ifisser li dan il-Fond kien wiehed regolat u dovut isegwi dawn in-normi.

Dan il-Fond beda jinbiegh fuq skala kbira, fost l-ohrajn mill-*Branches* tal-BOV u inbiegh, mhux biss lil investituri professjonali, imma wkoll lil hafna *retail clients*. Numru kbir ta' investituri hadu sehem f'dan il-Fond riferut ukoll fil-qosor f'din id-decizjoni bhala l-"*Property Fund*" jew "LVMMPPF".

¹⁰ A fol 54-56

Kif rikjest mil-ligi, meta tnedda dan il-Fond hareg is-*Supplementary Prospectus* tal-1 ta' Settembru 2005, u diversi Prospetti Supplimentari ohra.

L-ghan tal-Fond gie deskritt bhala wiehed li jinvesti fil-proprjeta' biex jipprovdi lill-investituri tieghu dhul u tkabbir fil-kapital billi jinvesti f'fondi ohra ta' investimenti li jinvestu fil-proprjeta'.

Skont is-*Supplementary Prospectuses* li hargu l-provdituri kien hemm diversi restrizzjonijiet, fosthom, restrizzjoni kif jinvestu li kienet taqra hekk:

*"The limit on the level of gearing that the Fund's underlying real estate property funds may be exposed to is of a maximum of 100% of their respective net assets."*¹¹

F'Settembru 2007, il-prezz ta' kull sehem beda niezel. Fis-7 t'Awwissu 2008, il-VFM infurmat lill-investituri li kien qed jigi sospiz il-fidi mill-Fond b'effett immedjat liema fidi baqa' sospiz sal-2010. Dan kien ifisser li min kellu bzonni il-flus u ried jifdi l-investment tieghu ma setax.

Fl-2010 saru laqghat ghall-investituri bl-iskop li jigu mwaqqfa "*Side Pocket*" u "*Main Pool*" li gew deskritti mid-Diretturi tas-SICAV bhala: is-*Side Pocket* li kien jinkludi dawk il-fondi li kien investa fihom il-Fond li kellhom "*it-talbiet ta' fidwa sospizi jew differiti u/jew issospendew id-determinazzjoni tal-valur nett tal-assi*", filwaqt li fil-*Main Pool* iddahhlu "*l-assi li kienu zammew livell sufficjenti ta' likwidita' u li ghalihom il-kumpanija tinsab f'pozizzjoni li tistabilixxi valur kredibbli.*"

L-azzjonisti inghataw ishma maghrufin bhala *Side Pocket Shares* u *Main Pool Shares*.

Il-Malta Financial Services Authority ("*MFSA*"), ir-regolatur tas-settur, deherilha li kellha taghmel diversi inkjesti biex tistabilixxi l-fatti u taghti dawk id-direzzjonijiet li kienet tista' taghmel skont il-ligi.

Filwaqt li kienu ghaddejnin inkjesti mill-MFSA li kien ghadhom ma gewx konkluzi, il-BOV ghan-nom tieghu kif ukoll ghall-Grupp BOV inkluzo l-VFM, ghamel dik li

¹¹ Din ir-restrizzjoni hija indikata bhala *Investment Restriction (v)* fil-Prospett Supplimentari originali tal-1 ta' Settembru 2005, u fi Prospetti Supplimentari ohra ta' wara b'eccezzjoni fis-*Supplementary Prospectus* tat-18 t'Awwissu 2010, fejn hi mnizzla bhala Restrizzjoni Numru (vi). Ghalhekk se tigi referuta fit-text kollu ta' din id-decizjoni bhala "*Investment Restriction (v)*", fil-qosor "*IR(v)*".

ssejhet Offerta¹² sabiex jixtri l-ishma tal-investituri fil-Fond bil-prezz ta' €0.75 kull sehem. Din l-Offerta harget fis-26 ta' Mejju 2011,¹³ u l-investituri kellhom jiddeciedu jekk jaccettawhiex jew le sat-30 ta' Gunju 2011.

Din l-Offerta kienet wahda kundizzjonata, it-termini u l-kundizzjonijiet taghha stabbiliti mill-BOV minghajr ebda diskussjoni taghhom mal-investituri. Fosthom, iddahhlet il-kundizzjoni li min ser jaccetta l-Offerta kien qed jirrinunzja ghal kwalunkwe drittijiet legali li kellu jew jista' jkollu kontra l-Grupp BOV, id-Diretturi tal-Bordijiet taghhom u l-impjegati.

F'ittra li baghat il-BOV lill-investituri¹⁴ inghad lilhom li setghu jaccettaw l-Offerta u setghu ma jaccettawhiex, u gie enfazzat li ftehim bonarju skont it-termini u kundizzjonijiet tal-istess Offerta kienet l-ahjar triq biex jigu evitati proceduri twal fil-Qorti.

Dawn it-termini tal-Offerta ma kinux accettabbli ghall-MFSA.

Fit-28 ta' Gunju 2011, jigifieri jumejn qabel ma ghalqet l-Offerta, l-MFSA, skont l-Artikolu 15 tal-*Investment Services Act*, harget direttiva lill-BOV li kienet tghid li l-accettazzjoni tal-Offerta kellha tkun minghajr pregudizzju ghad-drittijiet li investituri seta' kellhom ghal kumpens jew, addirittura, li jigu mpoggija fis-sitwazzjoni finanzjarja li kellhom qabel ma ghamlu l-investment fil-Fond.¹⁵ Din id-Direttiva kienet giet appellata mill-BOV quddiem il-*Financial Services Tribunal*, però, liema appell ma baqax jigi segwit.

Diversi ilmenti li kienu ghamlu l-investituri mal-MFSA kien ghadhom mhumiex decizi.

Sadanittant, sitt ijiem qabel ghalqet l-Offerta, jigifieri fl-24 ta' Gunju 2011, l-MFSA harget zewg rapporti dwar il-mod kif il-provdituri tas-servizz kienu investew il-flus tal-investituri in konnessjoni mar-restrizzjonijiet ta' investment u dwar il-monitoragg tal-istess Fond.

F'dawn ir-rapporti, l-MFSA sabet li l-BOV u l-VFM kienu ikkommettew diversi nuqqasijiet.

¹² Referuta fit-test kollu ta' din id-decizjoni wkoll bhala "l-Offerta".

¹³ Ittra mibghuta mic-*Chairman* tal-BOV f'isem il-Grupp BOV datata 26 ta' Mejju 2011.

¹⁴ *Ibid.*

¹⁵ *Media Release* 3/11/2011

Fir-rapport datat l-24 ta' Gunju 2011,¹⁶ li kien jittratta dwar l-obbligi li kellu l-BOV fil-monitoragg ta' *compliance* mal-*Investment Restrictions* inseriti fil-Prospett Supplimentari, l-MFSA sabet diversi nuqqasijiet, fosthom, li:

- i. il-BOV applika hazin l-*Investment Restriction (v)* tal-Prospett Supplimentari u, ghalhekk, naqas mill-obbligi tieghu "*of care and diligence required of Licence Holders with regard to their conduct of business*";¹⁷
- ii. il-BOV naqas mir-responsabbiltajiet tieghu li jissorvelja li l-Fond jaderixxi mal-*Investment Restriction (v)* u, ghalhekk, ma mexiex mal-obbligu tieghu ta' "*due care and diligence in the best interests of the Fund and its unit holders*";¹⁸ li l-BOV ma kellux procedura tajba (*proper procedures*) sabiex ikun jista' jissorvelja lill-VFM u *Insight* fil-*Leverage Investment Restriction* u ma kisibx informazzjoni bizzejjed sabiex ikun inkonfortat li l-Fond kien qed jigi, "*managed in line with Investment Restriction (v) to enable accurate reporting in the annual Custodian Report to unit-holders*";¹⁹ li kellu deficjenzi fiz-zamma tar-records tieghu.²⁰

Minhabba dawn in-nuqqasijiet, l-MFSA imponiet multa amministrattiva fuq il-BOV ta' €197,995.²¹

Fir-rapport l-iehor dwar il-VFM, bl-istess data tal-24 ta' Gunju 2011, l-MFSA sabet nuqqasijiet fil-qadi ta' dmirijietha ghal dak li ghandu x'jaqsam mad-dmirijiet taghha ghall-osservanza tal-*Investment Restrictions* tal-Fond. Fost dawn in-nuqqasijiet, l-MFSA semmiet li l-VFM kienet applikat hazin l-*Investment Restriction (v)* u, ghalhekk, "*having therefore fallen short of the level of care and diligence required,*" u kisret diversi regoli li kienu japplikaw ghaliha u ma kinetx agixxiet fl-interess tal-klijenti u tas-suq. Kellha wkoll deficjenzi biex tissindika kif kienu qed jinvestu l-fondi l-*Insight* li kien is-*Sub-Manager*.²²

L-MFSA immultat lill-VFM is-somma ta' €149,821.

¹⁶ Report on the MFSA's investigation on the manner in which Bank of Valletta p.l.c. fulfilled its duties with regards to the monitoring of compliance with the La Valette Multi Manager Property Fund Investment Restrictions.

¹⁷ *Ibid.* p 8

¹⁸ *Ibid.* p 9

¹⁹ *Ibid.*

²⁰ *Ibid.* p 10

²¹ *Ibid.*

²² *Ibid.* p. 8-9

Il-BOV hareg *Company Announcement* li tghid li kien se jappella din id-decizjoni tal-MFSA. Però, f'*Company Announcement* li hareg, sussegwentement, fit-18 ta' Lulju 2011, il-Bank habbar li mhux ser jappella ghaliex kellu konkorenza kbira ghall-Offerta u, flimkien mal-VFM, ma riedux itawwlu l-kwistjoni.

Ir-rapport l-iehor dwar prattici ta' bejgh ta' *units* fil-*Property Fund*, l-MFSA hargitu fit-22 ta' Gunju 2012, kwazi sena wara li ghalqet l-Offerta.

L-MFSA sabet diversi nuqqasijiet fosthom: nuqqas ta' pariri tajbin (*inappropriate*) lill-klijenti kif ukoll sabet prattici ta' "*misleading information*" lill-klijenti, kif ukoll ksur ta' diversi regolamenti li jirregolaw it-thaddim tan-negozju applikabbli dak iz-zmien.²³

Ghalhekk imponiet multa amministrattiva fuq il-BOV ta' €203,350.

Il-Bank hallas il-multa u l-appell li kien ghamel quddiem it-Tribunal ghas-Servizzi Finanzjarji kontra parti minn din id-decizjoni li gie irtirat mill-BOV minghajr ma accetta l-ebda responsabbiltà legali.

Ghall-MFSA, l-Offerta ma kinetx ikkonkludiet il-kaz, kif kienet l-intenzjoni tal-BOV li min jehodha kien ikun qed icedi kwalunkwe dritt legali kontra l-BOV. Fil-fatt, permezz ta' Direttiva tat-28 ta' Gunju 2011, l-MFSA obligat lill-Bank biex jizgura illi l-accettazzjoni ta' din l-Offerta kellha tkun minghajr pregudizzju ghal kwalunkwe dritt li whud mill-investituri kellhom ghal kumpens jew, addirittura, jergghu jitpoggew fil-qaghda finanzjarja taghom qabel ma investew fil-*Property Fund*.

Permezz ta' ittra tal-1 ta' Gunju 2012,²⁴ l-MFSA infurmat lill-BOV li kienet se tigi appuntata kumpanija professjonali li tagixxi b'mod indipendenti sabiex, fost affarijiet ohra, kellha tikklassifika lill-investituri bhala dawk li kienu jikkwalifikaw bhala "*experienced investors*" u ohrajn li ma kinux jikklassifikaw bhala "*experienced investors*", bl-intenzjoni li min ikun eligibbli jithallas kumpens mill-*Bank of Valletta p.l.c.*

²³ *Report on the MFSA investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund.*

²⁴ Ittra mid-Direttur Generali tal-MFSA lic-Chairman tal-BOV annessa bhala *Exhibit 1* quddiem il-*Financial Services Tribunal* fil-kaz: *BOV vs MFSA*.

Giet appuntata id-ditta ta' *Mazars*, li r-rapport taghom tlesta fil-21 ta' Jannar 2013.²⁵ L-*MFSA* għaddiet lista ta' investituri li, skont dan ir-rapport, kellhom jinghataw kumpens, u l-*BOV* hallas lil dawk l-investituri li kienu eligibbli skont ir-rapport tal-*Mazars*.

Skont dawn il-kriterji gie deciz min kellu jinghata kumpens u min ma kellux jinghata kumpens. Minkejja li l-*BOV* kien nizzel fl-*Offerta* li din kienet tikkonkludi l-kaz għal min jaccettaha, (*in full and final settlement*), xorta wahda għamel hlasijiet lil diversi investituri skont kif stabbilit mill-*Mazars*.

Il-*Bank of Valletta p.l.c.*, f'isem il-Grupp, hallas din id-differenza lil numru ta' investituri, izda oħrajn li nstabu li kellhom "*l-esperjenza*" jew li t-tranzazzjoni kienet fuq bazi ta' "*Execution Only*" ma nġhatawx id-differenza bejn dak li nvestew u l-ammont imhallas bl-*Offerta* jew mingħajrha.

Eccezzjonijiet Preliminari

Eccezzjonijiet dwar Gurisdizzjoni:

Il-provdituri tas-servizz qajmu tlett eccezzjonijiet dwar il-kompetenza fis-sens li l-Arbitru m'għandux jisma' dan il-kaz għaliex m'għandux il-kompetenza taht il-ligi li jiddeciedi dwar kuntratt ta' tranzazzjoni bejn il-partijiet li saret *res judicata* liema kwistjoni tista' titqajjem biss quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Civili b'mod esklussiv; li għalhekk l-ilment huwa wiehed frivolu u vessatorju *ai termini* tal-Artikolu 21(2)(c) tal-Kap. 555 u li fil-konfront tal-*BOV* l-ilmentatur mhuwiex "*klijent eligibbli*".

L-Arbitru ser jittratta dawn l-eccezzjonijiet dwar kompetenza flimkien.

L-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji gie mwaqqaf permezz tal-Att XVI tal-2016 (Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta) li stabbilixxa l-kompetenza tiegħu. Għalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru ma tiddependix fuq ir-rieda jew ix-xewqa tal-partijiet jew il-materja li dwarha jigi mitlub jiddeciedi, izda hija stabbilita fuq kriterji oggettivi li l-legizlatur deherlu li għandu jistabbilixxi.

²⁵ *Mazars - Independent Expert's Report, 21 January 2013.*

Skont il-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta,²⁶ l-Arbitru ghandu l-kompetenza li *“jisma’ lmenti skont il-funzjonijiet tieghu taht l-Artikolu 19 (1) fir-rigward tal-imgiba ta’ provditur tas-servizzi finanzjarji.”* M’hemm l-ebda kwalifika dwar il-materja tal-ilment u l-Arbitru jista’ jisma’ kwalunkwe ilment imressaq minn klient eligibbli kontra provditur tas-servizzi finanzjarji dejjem fil-limiti tal-istess Att.

Dan huwa imsahhah minn dak li hemm provdut fl-Artikolu 19 (1) fejn il-funzjoni primarja tal-Arbitru hija deskritta bhala dik li *“jittratta lmenti mressqa minn klienti eligibbli.”* L-istess, m’hemm l-ebda limitazzjoni xi jkun l-ilment imressaq sakemm jaqa’ fil-parametri tal-istess Kap. 555.

Ghalhekk, it-test tal-kompetenza huwa li min iressaq l-ilment irid ikun *“klijent eligibbli”* u kontra min jitressaq l-ilment irid ikun *“provditur tas-servizzi finanzjarji”* skont id-definizzjoni tal-Kap. 555.

“Klijent eligibbli” huwa definit bhala: *“klijent li jkun konsumatur ta’ provditur tas-servizzi finanzjarji, jew li lilu l-provditur tas-servizzi finanzjarji jkun offra li jipprovi xi servizz finanzjarju, jew li talab il-provdiment ta’ xi servizz finanzjarju minn provditur tas-servizzi finanzjarji.”*²⁷

L-istess artikolu jipprovi li *““klijent’ ghandu jinkludi, persuna fizika, inkluzi s-successuri taghha fit-titolu jew mikrointrapriza.”*

Il-ligi tistabbilixxi wkoll min hu provditur tas-servizzi finanzjarji:

*““provditur tas-servizzi finanzjarji’ tfisser provditur tas-servizzi finanzjarji li jkun jew li jkun gie licenzjat jew awtorizzat xort’ohra mill-Awtorità ghas-Servizzi Finanzjarji ta’ Malta skont l-Att dwar l-Awtorità ghas-Servizzi Finanzjarji ta’ Malta jew kull ligi ohra tas-servizzi finanzjarji, inkluz izda mhux limitat ghal servizzi ta’ investiment, ibbankjar, istituzzjonijiet finanzjarji, karti ta’ kreditu, pensjonijiet u assigurazzjoni...”*²⁸

L-ilmentatur odjern huwa klient eligibbli filwaqt li l-provdituri tas-servizz huma provdituri tas-servizz skont id-definizzjoni tal-Kap. 555 fuq citat.

²⁶ Art. 21(1)(b) tal-Kap. 555

²⁷ Kap. 555, Art. 2

²⁸ *ibid.*

Ghalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru tiskatta hekk kif jigu sodisfatti dawn ir-rekwiziti tal-ligi u, galadarba tiskatta din il-kompetenza, l-Arbitru mhuwiex ristrett biex jisma' ilment, tkun xi tkun il-materja u l-kwalità tieghu, basta jkun marbut ma' xi servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u moghti minn provditur ta' servizz li jaqa' taht id-definizzjoni tal-ligi.

Il-legizlatur bl-ebda mod ma illimita l-kompetenza tal-Arbitru hlief ghal dak li jipprovdi l-istess Att. Perezempju, l-Arbitru jista' jisma' kazi li jmorru lura sal-1 ta' Mejju 2004, (u mhux aktar), u *“jista' jaghti rimedju pekunjarju ghal kull ilment sa massimu ta' €250,000.”*

Li kieku l-legizlatur ried jillimita l-kompetenza tal-Arbitru, fic-cirkostanzi li qed jghidu l-provdituri tas-servizz, allura, kieku kien jaghmel hekk, imma dan il-legizlatur m'ghamlux.

Ghalhekk l-Arbitru qed jichad l-eccezzjonijiet dwar kompetenza u, galadarba gie deciz li l-ilmentatur huwa klijent eligibbli u jista' jressaq l-ilment, allura, m'hemm xejn frivolu u vessatorju fl-ilment tieghu u ser jikkunsidrah.

Issa l-Arbitru ser jittratta dak li qalu l-provdituri tas-servizzi finanzjarji li qed isostnu li l-kaz huwa wiehed maghluq ghaliex sehhet tranzazzjoni bejn il-partijiet liema tranzazzjoni ghandha l-effett ta' res judicata bejn il-partijiet.

U, in sostenn ta' dan, il-provdituri tas-servizz jaghmlu referenza ghal dak li jipprovdi l-Kodici Civili.

M'hemm l-ebda dubju li l-provdituri tas-servizz kienu qed joffru servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji. Il-provdituri tas-servizz mhumiex kumpaniji ordinarji li dahlu f'xi kuntratt semplici ma' kontraent iehor, imma huma kumpaniji li jahdmu fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u huma soggetti ghal skrutinju akbar, anke minn regoli *ad hoc*, li japplikaw f'dak il-qasam, dejjem biex jigi protett l-investitur.

Dan gie enfasizzat mill-MFSA fir-rapport taghha tal-22 ta' Gunju 2012,²⁹ fejn ghamlitha cara li l-BOV kien suggett ghall-*guidelines* applikabbli qabel l-2007 u l-*Investment Services Rules* minn Novembru 2007.

²⁹ Report on the MFSA Investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund.

M'hemm l-ebda dubju lanqas li s-servizz jikkostitwixxi kuntratt bejn konsumatur u kummercjant u, ghalhekk, japplikaw ghal din ir-relazzjoni guridika kemm ligijiet, regoli u regolamenti Prattici u professjonali stabbiliti u linji gwida minn awtoritajiet supervizjonali nazzjonali u tal-Unjoni Ewropea, u anke ligijiet u Direttivi³⁰ li saru biex jaghtu protezzjoni lill-konsumatur.

Din ir-relazzjoni guridika li nholqot bejn l-ilmentatur u l-Bank m'hijiex wahda regolata esklussivament mill-Kodici Civili u fejn *si tratta* relazzjoni bejn konsumatur u kummercjant, japplikaw il-provedimenti tal-Kap. 378 tal-Ligijiet ta' Malta, u f'din ir-relazzjoni meta jintuzaw espressjonijiet mhux gusti, il-provedimenti tal-Kap. 378 jipprevalu fuq il-Kodici Civili u l-Kodici tal-Kummerc.³¹

L-Arbitru dahal fil-fond fuq din il-kwistjoni fil-Kaz Nru. 028/2016 deciz minnu fit-23 ta' Frar 2018,³² u semma r-ragunijiet ghalfejn ma sehhetx tranzazzjoni bejn il-provdituri tas-servizz u l-konsumatur.

L-Arbitru spjega li anke skont decizjonijiet tal-Qorti tal-Appell, il-kuncett tal-*pacta sunt servanda* f'dawn il-kazi fejn *si tratta* kuntratt bejn konsumatur u kummercjant kellu l-limitazzjonijiet tieghu. Spjega wkoll kif l-Offerta u l-Kuntratt ta' Accettazzjoni saru f'cirkustanzi fejn il-konsumatur ma kellux wisq ghalza hliet li jaccetta din l-Offerta; u l-klawsoli tal-Offerta fil-bidu taghha u l-klawsoli 2.9 u 3(a) tal-istess Offerta, kif ukoll kull fejn hemm li l-ilmentaturi kienu qed icedu d-drittijiet litigjuzi taghhom, jew li b'xi mod kienu qed icedu kwalunkwe drittijiet li kellhom, ghandhom jitqiesu klawsoli ingusti u pprojbiti u jitqiesu daqslikieku qatt ma ddahhlu.

Galadarba dawn il-klawsoli tqiesu li m'ghandhom l-ebda effett, ghalhekk jitqies li ma sehhet l-ebda tranzazzjoni bejn l-ilmentatur u l-provdituri tas-servizz li teskludi lill-Arbitru milli jindaga l-mertu tal-kaz.

Peress li kif inghad, l-Arbitru dahal fil-fond fuq din il-kwistjoni, a skans ta' repetizzjoni u sabiex jittratta l-ilment kemm jista' jkun b'mod "*ekonomiku u mhaffef*,"³³ qieghead jaghmel referenza ghal dak li gie deciz minnu fil-Kaz Nru.

³⁰ Kap. 555, Art 19(3)(c)

³¹ Kap. 378, Art. 47(B)

³² *Link*: <https://financialarbiter.org.mt/en/About-Us/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta%20p.l.c.%20et.pdf>

³³ Kap.555, Art 19(3)(d)

028/2016 fit-23 ta' Frar 2018,³⁴ u r-ragunijiet u l-motivazzjoni li ta f'dak il-kaz f'dan ir-rigward, ghandhom jghoddu wkoll ghal dan il-kaz.

Ghalhekk l-Arbitru qed jichad dawn l-eccezzjonijiet.

Eccezzjoni li l-BOV u l-BAM m'humix il-Legittimi Kontraditturi

Dwar l-eccezzjoni li l-BOV u l-BAM m'humix il-legittimi kontraditturi, l-Arbitru m'ghandux ghalfejn jidhol wisq fil-fond ta' din l-eccezzjoni ghax jidher evidenti li kien il-BOV li biegh il-prodott ta' investiment lill-ilmentatur u l-ilmentatur huwa gustifikat li jaghmel l-ilment kontra min bieghlu l-prodott.³⁵

Il-Bank dahal f'obbligi kuntrattwali mal-ilmentatur u, ghalhekk, huwa evidenti li kien hemm relazzjoni guridika bejn il-partijiet u l-Bank huwa l-legittimu kontradittur.

L-ilment huwa principalment ibbazat fuq il-fatt li r-rapprezentant tal-Bank ma kienx qallu li l-investiment ma kellux il-kapital garantit anzi qallu li, peress li kien jinvesti fil-proprjeta', kien wiehed sikur u serrahlu rasu dwar l-imghax li kien ser idahhal. Ghalhekk qed jallega li l-prodott gie mibjugh hazin lil Bank.

Ma jissemma l-ebda nuqqas fil-konfront tal-VFM (BAM) u lanqas ma jirrizulta li l-VFM (BAM) hadet sehem attiv fil-process tal-bejgh ta' dan l-investiment u, ghalhekk, il-VFM (BAM) m'hijiex il-legittimu kontradittur. L-uniku legittimu kontradittur f'dan il-kaz huwa l-Bank of Valletta p.l.c.

Eccezzjoni li l-Ilmentatur m'ghandux Interess Guridiku

Dwar l-interess guridiku tal-ilmentatur, l-Arbitru jhoss li jkun adegwat li jinghad li l-ilmentatur ghandu interess reali, attwali u personali u johrog minn vjolazzjoni ta' dritt. L-ilment li ghamel jista' jipproduci rizultat pekunjarju jew vantagg ghalih u huwa guridiku u bbazat fuq dritt pretiz u, ghalhekk, ghandu interess guridiku. Barra minn hekk, galadarba huwa "*klijent eligibbli*" skont il-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta, huwa ghandu d-dritt iressaq l-ilment tieghu quddiem l-Arbitru.

³⁴ Dan il-kaz jinsab fuq il-link: <https://financialarbiter.org.mt/en/About-Us/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta%20p.l.c.%20et.pdf>

³⁵ A fol 98

Eccezzjonijiet dwar Preskrizzjoni

Il-provdituri tas-servizz qed jeccepixxu l-preskrizzjoni a bazi tal-Artikoli 1222 u 2153 tal-Kodici Civili.

Skont l-Artikolu 1222, kwalunkwe azzjoni li ghandha l-effett li tirrexxindi kuntratt hija preskritta bit-trapass ta' sentejn.

L-Artikolu 2153 tal-Kap. 16 qed jigi invokat ghaliex skont il-provdituri tas-servizz it-talbiet tal-ilmentatur huma msejsa fuq allegazzjonijiet ta' responsabbiltà *extra contrattuale* jew *aquiliana* u huma preskritti skont l-istess artikolu.

Dwar l-ewwel eccezzjoni tal-preskrizzjoni ibbazata fuq l-Artikolu 1222(1) tal-Kodici Civili, l-istess artikolu jistabbilixxi li: *“Meta l-ligi f’xi kaz partikolari ma tistabbilixxix zmien aqsar, l-azzjoni ghar-rexxissjoni minhabba vjolenza, zball, eghmil doluz, stat ta’ interdizzjoni, jew nuqqas ta’ età, taqa’ bil-preskrizzjoni eghluq sentejn.”*

Jigifieri dan l-artikolu jghodd ghal meta min jiftah azzjoni, f’dan il-kaz ilment quddiem l-Arbitru, dik l-azzjoni tkun ibbazata fuq ir-rexxissjoni. L-ilmentatur mhux qed jitlob rexxissjoni tal-obbligazzjoni u, ghalhekk, mhuwiex il-kaz li jigi applikat l-Artikolu 1222 (1) tal-Kodici Civili.

Ghalhekk din l-eccezzjoni qed tigi michuda.

L-eccezzjoni l-oħra tal-preskrizzjoni hija bbazata fuq l-Artikolu 2153 tal-Kap. 16 li jghid li *“L-azzjoni għall-hlas tal-hsarat mhux ikkagunati b’reat taqa’ bi preskrizzjoni bl-eghluq ta’ sentejn.”*

Dwar din il-preskrizzjoni l-Arbitru jagħmel referenza għal dak deciz fis-sentenza: **Go p.l.c. vs Charles Dimech**,³⁶ fejn il-Qorti qalet:

“Illi l-Qrati tagħna dejjem irritennew illi il-preskrizzjoni ta’ sentejn imsemmija fl-Artikolu 1917 tal-Ordinanza VII tal-1868 (dak li illum hu l-Artikolu 2153 tal-Kodici Civili) hija applikabbli għad-danni extra-kontrattwali jigifieri dawk li gejjin mhux minn inadempjenza ta’ obbligazzjoni imma ‘ex delictu vel quasi’.

Meta d-danni huma ‘ex contractu’ għax gejjin minn vjolazzjoni ta’ obbligazzjoni, l-preskrizzjoni hija dik ta’ hames snin u mhux ta’ sentejn.”

³⁶ PA, 28 ta’ Lulju 2011

Barra minn hekk, kif intqal mill-Qorti tal-Appell fil-kawza **Avv. Dr. Pio M. Valletta pro et noe vs Jenó Torocsik et deciza fis-7 t'Ottubru 2016:**

“Il-preskrizzjoni ta’ sentejn li tolqot l-azzjoni ghal danni li ma jkunux kagunati b’reat hija applikabbli biss fil-kaz ta’ danni indipendenti minn obbligazzjoni kuntrattwali (Stivala vs Colombo, PA, 9/1/1953. VOI XXXVII.ii.622).”

Fil-kaz odjern, l-ilmentatur u l-Bank kellhom relazzjoni kuntrattwali bejniethom meta l-Bank biegh dan il-prodott lill-ilmentatur.

Galadarba l-ilmentatur johrog minn relazzjoni kuntrattwali, u din l-eccezzjoni hija bbazata fuq preskrizzjoni relatata ma’ azzjoni akwiljana, din l-eccezzjoni dwar preskrizzjoni qieghda wkoll tigi michuda.³⁷

L-Arbitru jinnota wkoll li l-ebda wahda mill-eccezzjonijiet dwar preskrizzjoni ma gew ippruvati mill-provdituri tas-servizz.

Fil-Mertu

L-Arbitru jrid jiddeciedi dan il-kaz skont dak li fil-fehma tieghu huwa ekwu, gust u ragonevoli fic-cirkustanzi partikolari u merti sostantivi tal-kaz.³⁸

Il-Fatti tal-Kaz

L-Ilmentatur

L-ilmentatur kellu 57 sena meta investa fl-LVMMPPF, u hekk kif deskritt fl-*affidavit* tieghu, kien imexxi *“hanut ta’ spare parts tal-karozzi bi dhul massimu ta’ Lm7,000 (€16,300)”*.³⁹ Il-livell ta’ edukazzjoni tieghu kien sal-Primarja u spjega li kien jaf jaqra kemm jinqeda bl-Ingiliz u bil-Malti.⁴⁰

Permezz tal-Offerta l-ilmentatur kien ircieva s-somma ta’ €35,611.58.⁴¹

³⁷ Ara Roland Darmanin Kissaun et vs GlobalCapital Financial Management Ltd., PA, 1/06/2017

³⁸ Kap. 555, Art 19(3)(b)

³⁹ A fol 115

⁴⁰ *Ibid.*

⁴¹ A fol 26 u 96

Il-Provdituri tas-Servizz

Matul is-smigh ta' dan il-kaz il-provdituri tas-servizz ipprezentaw erba' *affidavits* flimkien ma dokumentazzjoni ohra kif gej:

Affidavit tas-Sinjura Avalon Abela – Head, Compliance & Regulatory Affairs mal-BOV Asset Management Limited^{42 43}

Mal-*affidavit* taghha gew annessi kopja tal-*Contract Note*,⁴⁴ prospett tal-*holdings* tal-ilmentatur,⁴⁵ u prospett ta' *dividends/reinvestments*.⁴⁶

*Affidavit tas-Sur Mario Mallia – Chief Executive Officer mal-Bank of Valletta p.l.c.*⁴⁷

Fl-*affidavit* tieghu saret partikolarment referenza ghall-fatt li l-investimenti fil-proprjeta' immobbli kienu gew affettwati b'mod negattiv kawza tal-krizi finanzjarja globali li hakmet is-swieq finanzjarji madwar id-dinja. Barra minn hekk, hu sahaq fuq il-fatt li l-ilmentatur kien accetta l-Offerta tal-Bank (€0.75), liema Offerta kienet suggetta ghal diversi kundizzjonijiet.

*Affidavit tas-Sur Kenneth Farrugia – Chief Officer Business Development mal-Bank of Valletta p.l.c.*⁴⁸

L-*affidavit* tieghu huwa iktar iffukat fuq l-irwolijiet tas-SICAV, tal-BOV Asset Management Limited (qabel VFM) bhala *Manager* tal-Fond, tal-Bank of Valletta p.l.c. bhala l-Kustodju tal-Fond, u l-LVMMPF innifsu kif wkoll il-komunikazzjonijiet mal-investituri. Fost dokumenti ohra, mal-*affidavit* tieghu giet ipprezentata kopja tal-Prospett Supplementari datat l-1 ta' Settembru 2005.

*Affidavit tas-Sur Peter Perotti – Chief Retail Banking Officer mal-Bank of Valletta p.l.c. u Direttur tal-La Valette Funds SICAV p.l.c.*⁴⁹

L-*affidavit* tieghu iffoka fuq is-sospensjoni tal-fidi tal-ishma fil-LVMMPF u x'wassal ghal din is-sospensjoni, filwaqt li elenka d-diversi komunikazzjonijiet li

⁴² A fol 121

⁴³ Skont ir-Registru tal-Kumpaniji, it-tibdil fl-isem ghal "BOV Asset Management Limited" minn "Valletta Fund Management Limited" kien b'effett mit-22 ta' Novembru 2016.

⁴⁴ A fol 123

⁴⁵ A fol 124-125

⁴⁶ A fol 126

⁴⁷ A fol 127

⁴⁸ A fol 172

⁴⁹ A fol 299

saru mal-investituri f'dan ir-rigward. Gew ukoll ipprezentati diversi kontijiet finanzjarji tal-iskema fost dokumenti ohra relatati mal-Fond.

Ta' min jinnota li, fl-ebda wiehed mill-erba' *affidavits* ipprezentati, l-provdituri tas-servizz ma ittrattaw l-ilment specifiku imressaq mill-ilmentatur. Apparti l-*affidavit* ta' Avalon Abela, it-tlett *affidavits* l-ohra kienu jinkludu stqarrijiet u dokumentazzjoni b'mod generali u mhux specifici ghall-ilment innifsu.

Kunsiderazzjonijiet Ohra

L-Investment hekk kif mibjugh lill-ilmentatur u Aspetti Ohra

L-ilmentatur iddikjara fl-*affidavit* tieghu li huwa gie imhajar biex jaghmel investment fil-Fond waqt wahda miz-zjarat tieghu fil-fergha tal-Bank tal-Gzira biex jaghmel xi depoziti. Huwa spjega li *"Biex ihajruni kienu serrhuli rasi li peress li investment kien fil-proprjeta' dan kien sikur"*.⁵⁰ Huwa iddikjara wkoll li l-aktar li kien staqsa fuq il-prodott kien fuq is-sigurtà tal-investment u spjega li *"hawnhekk ma niftakar lil hadd iwissini, anzi pjuttost bil-kontra, qaluli l-investment fil-proprjeta' garantit"*.⁵¹

Fis-seduta tal-20 ta' Novembru 2017, l-ilmentatur spjega wkoll li *"Meta jien kont staqsejt ghar-riskju qaluli, 'Qatt kont taf li l-proprjeta' xi darba falliet?'"*⁵²

L-ilmentatur iddikjara wkoll li kien jiftakar li wara li iffirma xi karti huwa gie infurmat kemm kienet is-somma investita u kemm kien ser jiehu bhala imghax kull sena.⁵³

L-ilmentatur spjega li bhala investimenti huwa kellhu *"xi haga investita mal-Gvern u nghid li l-investimenti li kelli mal-Bank of Valletta kienu dejjem huma li offrewhomli, u jien dejjem qghadt fuq il-parir tagghom"*.⁵⁴

L-akkwist tas-sehem fl-LVMMPPF mill-ilmentatur sar fit-22 ta' Mejju 2007.⁵⁵

⁵⁰ A fol 115

⁵¹ *Ibid.*

⁵² A fol 956

⁵³ A fol 115

⁵⁴ A fol 956

⁵⁵ A fol 12 u 123

Mal-*Application Form* tal-ilmentatur giet kompluta *Experienced Investor Declaration Form*.⁵⁶ Hekk kif indikat fl-*Appendix V*⁵⁷ tal-Prospett Supplimentari⁵⁸ datat l-1 ta' Settembru 2005, (li huwa rifless bl-istess mod fil-Prospett Supplimentari li nhareg f'Marzu u Dicembru 2006), l-ebda applikazzjoni ghal dan l-investment ma setghet tigi accettata sakemm din il-formola ma tkunx kompluta.

Sabiex investitur seta' jkun meqjus eligibbli li jinvesti fl-*LVMMPF*, kellu jissodisfa d-definizzjoni ta' *experienced investor* u wahda minn tliet kriterji partikolari. Dawn it-tliet kriterji huma elenkati kemm fid-definizzjoni⁵⁹ ta' *experienced investor* fil-Prospett Supplimentari (dak ta' Settembru 2005 kif wkoll dawh li hargu fis-sena 2006 li jirriflettu l-istess definizzjoni ta' *experienced investor*), kemm f'*Appendix V* tal-istess Prospett, kif ukoll fl-*Experienced Investor Declaration Form*.

Din il-formola tal-ahhar turi dikjarazzjoni iffirmata mill-ilmentatur li huwa kien *experienced investor*. Ghalkemm il-formola datata 14 ta' Mejju 2007, hija iffirmata mill-ilmentatur, l-ebda wiehed mit-tliet kriterji ta' *experienced investor* imsemmija fil-formola ma gie indikat mill-provdituri tas-servizz fir-rigward tal-ilmentatur, fejn is-sezzjoni intitolata "*Experienced Investor Criteria*" tal-*Experienced Investor Declaration Form* **ma gietx kompluta u thalliet kompletament vojta**.⁶⁰

Barra minn hekk, dwar l-iffirmar tal-*Experienced Investor Declaration Form* mill-klijenti li xtraw dan il-Fond, l-Arbitru ra r-rapport tal-*MFSA*⁶¹ li kien sar biex l-*MFSA* tara xi prattici ta' bejgh (*sales practices*) kien uza l-Bank biex biegh dan il-Fond. Qabel xejn, l-*MFSA* ghamlitha cara li dan il-Fond ma setax jinbiegh lil kulhadd:

"The features of the Fund including its risk factors as described in the prospectus of the Fund, made this eligible to be licensed as a professional investor fund which could be marketed only to investors who qualify as

⁵⁶ A fol 99

⁵⁷ A fol 226

⁵⁸ A fol 176

⁵⁹ A fol 179-180

⁶⁰ A fol 99

⁶¹ *Report on the MFSA investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund 22 June 2012.*

'experienced investors', therefore, 'persons having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved' with regards to an investment in the Fund. Its features, including the relevant risks, made this an unsuitable product for unsophisticated retail investors or investors having a cautious risk profile. In fact, *BOV's* own asset allocation models for investors, when updated to include reference to the Fund in March 2006, did not recommend any exposure to the Fund for clients with a cautious risk profile."⁶²

Ghalhekk, il-fatt wahdu li l-investituri kienu iffirmaw din l-*Experienced Investor Declaration Form*,⁶³ li minghajr l-iffirmar taghha l-Bank ma setax ibieghilhom dan l-investment, ma kienx ifisser li b'daqshekk l-investituri saru verament investituri ta' esperjenza. Din il-formola, *standard form*, inghatat mill-Bank lil kull min deherlu li seta' jbieghlu dan il-Fond, li inbiegh fuq skala kbira hafna lil eluf ta' klijenti.

Dan il-hsieb huwa wkoll dak li ddecidiet l-MFSA fir-rapport taghha 'l fuq imsemmi:

"Further to an exercise carried out by the Authority to verify *inter alia* the nature of the investors, it was determined that by reference to the nature of their profession/occupation, various advisory clients reviewed would be regarded as unsophisticated investors. Many investors were only regarded as experienced investors due to their self-declaration that they had carried out investment transactions amounting to at least a sum of, or equivalent to, USD50,000. In this regard, the records of BOV provided to the MFSA in relation to these investors indicate that in various instances, BOV advisors did not take reasonable steps to ensure that the said investors were indeed experienced investors before advising them to invest in the Fund, and that the Fund was suitable for these clients."⁶⁴

Mela ghall-MFSA il-fatt li l-klijenti inghataw l-*Experienced Investor Declaration Form* biex jiffirmawha ma kienx bizzejjed u kien hemm certu responsabbiltà

⁶² *Ibid.*, p.10, *Bold* tal-Arbitru

⁶³ Li kif ser jigi muri f'din id-decizjoni ma kienx kompluta ghax ma kienx konformi mal-Prospett Supplimentari

⁶⁴ *Ibid.*, *Bold* u *italics* tal-Arbitru

applikabbli fuq il-Bank biex jizgura li l-investituri kienu tassew “*experienced investors*”. L-Arbitru jaqbel ma’ dan.

Ghalkemm fil-kuntest ta’ *advisory clients* hemm obbligi addizzjonali fejn kellu jigi assessjat is-*suitability* tat-tranzazzjoni ghall-klijent, wiehed iqis li anke fejn is-servizz offrut lill-klijent ma kienx jinvolti *investment advice*, il-Bank xorta kellu certu responsabbiltà u kellu jezercita prudenza u diligenza fir-rigward ta’ min qieghed jinvesti u jiddahal fil-Fond, u dan minhabba l-kriterji specifici ta’ eligibilità li kienu japplikaw ghal min seta’ jinvesti fil-Fond.

F’dan ir-rigward wiehed kellu jiehu in konsiderazzjoni ghal min il-Fond kien, fl-ahhar mill-ahhar, immirat jigifieri “*Experienced investors*” hekk kif definit fil-Prospett. Wiehed iqis ukoll aspetti ohra rilevanti, pereżempju, il-mod ta’ kif inbiegh l-LVMMPPF fejn dan il-prodott gie “*marketed*” jew offrut mir-rapprezentanti tal-Bank fuq firxa wiesgha lil diversi klijenti; il-konnessjoni tal-Bank mal-Fond; u l-fatt li l-Fond kien *Professional Investor Fund* u li, ghalhekk, kien jaqa’ taht regim distint u separat minn dak applikabbli ghal *Retail Funds* fejn ir-regim ta’ *Professional Investor Funds* joffri inqas protezzjoni hekk kif imsemmi b’enfasi fis-sezzjoni intitolata “*Important Information*” fis-*Supplementary Prospectus* tal-LVMMPPF stess.

L-Arbitru jaqbel ukoll ma’ dak deciz mill-Prim’Awla tal-Qorti Civili⁶⁵ fejn iddecidiet li bl-iffirmar wahdu ta’ dokumenti f’kaz ta’ bejgh ta’ servizz finanzjarju ma kienx jeskolpa provditur tas-servizz jekk wiehed ma kienx konsapevoli ta’ dak li kien qed jiffirma.

F’dan il-qasam fejn ghandek espert fuq naha u konsumatur zghir fuq in-naha l-ohra, il-provditur tas-servizz ghandu r-responsabbiltà li jara li l-klijent kellu “*the expertise, experience and knowledge*” li jifhem ir-riskji marbuta ma’ dak il-prodott u mhux sempliciment jitlob lill-klijent jiffirma dokumenti biex jaghmluh eligibbli fuq l-aspett biss li giet iffirmata l-formola, minghajr ma din tinghata l-hsieb, l-attenzjoni u l-importanza dovuta u minghajr ma jigi wkoll zgurat li hemm bazi ragonevoli li tiggustifika d-dikjarazzjonijiet in kwistjoni ta’ *experienced investor*.

⁶⁵ *Evelyn Farrugia et vs GlobalCapital Financial Management Ltd.*, 11/07/2016

Ghalhekk l-Arbitru jrid jara jekk verament l-ilmentatur kellux dik l-*expertise*, esperjenza u t-taghrif biex jinvesti f'dan il-Fond u jekk giex dikjarat "*experienced investor*" ghaliex sempliciment gie moghti l-*Experienced Investor Declaration Form* biex jiffirmaha. Dan l-Arbitru jrid jaghmlu skont il-provi migjuba quddiemu mill-partijiet.

Experienced Investor u l-Experienced Investor Declaration Form

A bazi tal-kontenut tal-Prospett Supplimentari datat 1 ta' Settembru 2005, (kif ukoll fil-Prospett Supplimentari li nhareg f'Marzu u Dicembru 2006), l-ebda applikazzjoni ghal dan l-investment ma setghet tigi accettata sakemm l-*Experienced Investor Declaration Form* ma tkunx kompluta. Fil-fatt, is-sezzjoni *Buying, Selling and Switching*⁶⁶ tal-Prospett Supplimentari, tindika bic-car u b'mod enfasizzat li:

*"No applications for investment will be accepted unless an Experienced Investor Declaration Form as set out in Appendix V accompanies it."*⁶⁷

L-istess sezzjoni tindika ukoll:

*"Investment in the Fund is only suitable for investors who meet the Experienced Investor criteria as defined under the section 'Definitions'."*⁶⁸

Taht is-sezzjoni *Definitions*⁶⁹ fil-Prospett Supplimentari, *Experienced Investor* hija definita hekk kif gej:

"Experienced investors are considered as persons having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved. An investor must state the basis on which he/she satisfies this definition, either by confirming that he/she is:

- 1. a person who has worked in the financial services sector for at least one year in a professional position, or,*

⁶⁶ A fol 192

⁶⁷ *Ibid.*

⁶⁸ A fol 193

⁶⁹ A fol 179

2. *a person who has been active, for at least one year in a professional position, in the acquisition and/or disposal of real estate property funds and/or in securities linked to real estate property, or,*
3. *a person who within the past 5 years, carried out investment transactions amounting to at least a sum of or equivalent to USD50,000.*

In case of joint Applicants, the Applicants must have either:

- i. carried out separately, within the past 5 years, investment transactions amounting to at least a sum of or equivalent to USD50,000 in which case each joint holder has to meet, individually, the Experienced Investor criteria, or,*
- ii. carried out jointly, within the past 5 years, investment transactions amounting to at least a sum of or equivalent to USD50,000 in which case, provided that they are the same joint holders, the Experienced Investor criteria may be met jointly.”*

Izda jekk, imbaghad, tinghata harsa lejn *I-Experienced Investor Declaration Form*⁷⁰ li l-ilmentatur gie ipprezentat sabiex jiffirma, **wiehed isib li hemm aspett materjali li huwa nieqes u jidher li anke fil-prattika gie injorat jew ma inghatax l-attenzjoni dovuta meta nbiegh l-istess Fond.**

Dan l-aspett huwa, fil-fatt, l-istqarrija tal-bidu nett tad-definizzjoni ta' *Experienced Investor* minn fuq xiex il-paragrafi sussegwenti huma msejsa. Il-formola, fil-fatt, tiddekrivi biss it-tliet kriterji fuq liema bazi l-investitur jissodisfa d-definizzjoni ta' *Experienced Investor*, izda ma tispecificax u ma tinkludix b'dettall u prominenza l-paragrafu principali u inizjali li minnu titlaq u tizvolgi l-istess definizzjoni hekk kif, fil-fatt, deskritta b'mod komplut fis-sezzjoni "*Definitions*" fil-Prospett Supplementari.⁷¹

Fil-fatt, id-definizzjoni⁷² fil-Prospett Supplementari ghandha klawwola inizjali kruċjali li tghid "*Experienced investors are considered as persons having the*

⁷⁰ A fol 99

⁷¹ A fol 179

⁷² *Ibid.*

expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved".

Din l-istess klawsola principali ma gietx specificata u mnizzla fl-*Experienced Investor Declaration Form* ipprezentata lill-ilmentatur hekk kif imsemmi hawn fuq, izda l-enfasi fil-formola saret biss fuq il-paragrafi sussegwenti tad-definizzjoni. Lanqas giet ipprovduta xi evidenza li dan l-aspett seta' kien spjegat jew diskuss qabel l-investment.

Fir-rapport taghha tat-22 ta' Gunju 2012, dwar "*sales practices*" tal-BOV in konnessjoni ma' dan il-Fond, l-MFSA ukoll tat importanza lil din il-parti tad-definizzjoni ta' "*experienced investor*":

"The features of the Fund including its risk factors as contained in the prospectus of the Fund, made this eligible to be licensed as a professional investor fund which could be marketed only to investors who qualify as '*experienced investors*', therefore, '*persons having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved*' with regard to the investment in the Fund."⁷³

L-Eligibilità tal-Ilmentatur bhala *Experienced Investor*

Hekk kif indikat hawn fuq, l-*Experienced Investor Declaration Form* ma tindika l-ebda bazi jew kriterju fuq xiex l-ilmentatur kien meqjus bhala *experienced investor*.

Meta sar l-ezercizzju tal-*Mazars*⁷⁴ fis-sena 2011 fuq Direttiva tal-Awtorità ghas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta,⁷⁵ din id-ditta kienet irrevodiet il-*file* ghand il-Bank. L-ittra datata 21 ta' Jannar 2013,⁷⁶ li intbaghtet mill-Bank lill-ilmentatur tindika l-ezitu tal-ezercizzju li sar mill-*Mazars*. F'din l-ittra gie spjegat li wara *review* tal-*file* tal-ilmentatur mill-*Mazars*, "*... it results that your application properly falls*

⁷³ *Report by the MFSA investigation into the sales practices...etc. p.10 Bold* tal-Arbitru.

⁷⁴ Ir-rapport jista' jtnizzel minn fuq is-sit tal-Awtorità:

<https://www.mfsa.com.mt/pages/announcement.aspx?id=5290>

⁷⁵ Din id-Direttiva kienet annessa mal-Applikazzjoni ta' Appell li l-Bank kien ressaq quddiem it-Tribunal ghas-Servizzi Finanzjarji kontra l-Awtorità tas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta fit-28 ta' Gunju 2012.

⁷⁶ A fol 44

*into the execution only category and, consequently, you are not eligible for any additional payment from the Bank”.*⁷⁷

Izda dan ma giex korroborat f’dan il-kaz tant li l-prospett tal-*holdings*⁷⁸ tal-ilmentatur ipprezentat mill-provdituri tas-servizz stess ma jindika l-ebda investiment li sar mill-ilmentatur qabel l-investiment fl-LVMMPF izda jindika biss numru ta’ investimenti li saru gewwa fondi ohra tal-investiment fuq il-perjodu 2008 sa 2016, jigifieri wara li sar l-investiment fil-Fond.

Konkluzjoni

- a) It-tranzazzjoni ghal xiri ta’ sehem fil-Fond kienet ibbazata u pprocessata mill-Bank fuq bazi ta’ *Application Form and Experienced Investor Declaration Form* li ma kinitx kompluta, fejn din kellha informazzjoni materjali nieqsa u, ghalhekk, ma kellhiex tigi accettata fl-ewwel lok mill-provdituri tas-servizz. L-*Application Form and Experienced Investor Declaration Form* lanqas biss tindika liema mit-tlett *Experienced Investor Criteria* indikati fl-*Experienced Investor Declaration Form*⁷⁹ l-investitur kien jissodisfa. Dan imur kontra r-rekwiziti li johorgu mill-istess *Application u Declaration Form* li fosthom jirrikjedu li “*Investors must meet at least one of the criteria below*” u li “*no applications for Investment will be accepted unless the Experienced Investor Declaration Form set out below is duly completed*”.⁸⁰

Dan huwa nuqqas serju min-naha tal-Bank li kien l-intermedjarju li biegh u ha hsieb l-*execution* tat-tranzazzjoni fil-prodott.⁸¹ Hekk kif hemm specifikat fil-Prospett Supplementari “*No applications for investment will be accepted unless an Experienced Investor Declaration Form as set out in Appendix V accompanies it*”, kif wkoll “*Investment in the Fund is only suitable for investors who meet the Experienced Investor criteria as defined under the section ‘Definitions’. Such investors must confirm to the Manager that they meet at least one of the criteria specified in the said definition by completing*

⁷⁷ *Ibid.*

⁷⁸ A fol 124-125

⁷⁹ A fol 99

⁸⁰ *Ibid.*

⁸¹ A fol 98

*the ‘Experienced Investor Declaration Form’ as this appears under Appendix V”.*⁸²

- b) Izda, aktar importanti minn hekk, jekk wiehed izomm ukoll f’modu d-definizzjoni b’mod holistika u kompluta hekk kif inhi specifikata fid-definizzjoni tal-Prospett Supplimentari, huwa ikkunsidrat ukoll li ma hemm l-ebda bazi fuq xiex wiehed jista’ jqis lill-ilmentatur bhala persuna “having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make [his] own investment decisions and understand the risks involved,” li hija l-parti principali tad-definizzjoni ta’ *experienced investor*. Dan meta wiehed iqis il-profil tal-ilmentatur li kien persuna ta’ 57 sena, fejn xogholu kien jinvolvi t-tmexxija ta’ hanut ta’ *spare parts* tal-karozzi . Il-livell ta’ edukazzjoni kien sal-Primarja u fejn l-esperjenza fl-investimenti kienet limitata ghal *“xi haga investita mal-Gvern”*.⁸³

Ghalhekk ma jistax jigi meqjus li l-ilmentatur kellu b’xi mod l-*expertise, experience u knowledge “to be in a position to make [his] own investment decisions and understand the risks involved”* fl-investment *de quo* hekk kif deskritt fid-definizzjoni ta’ *experienced investor*.

- c) L-*Experienced Investor Declaration Form*⁸⁴ tiddekrivi biss it-tliet kriterji fuq liema bazi l-investitur jissodisfa d-definizzjoni ta’ *Experienced Investor*, izda ma tispecificax u ma tinkludix il-paragrafu principali u inizjali li minnu titlaq u tizvolgi l-istess definizzjoni hekk kif fil-fatt deskritta b’mod komplut fis-sezzjoni *‘Definitions’* fil-Prospett Supplimentari. Dan l-aspett materjali huwa nieqes ukoll u jidher li anke fil-prattika gie injorat jew ma inghatax l-attenzjoni dovuta meta nbiegh l-istess Fond għall-iskop tal-eligibilità tal-investitur bhala *experienced investor*.

Allura, meta l-ilmentatur kien qed jiffirma l-*Experienced Investor Declaration Form*, hekk kif ipprezentata lilu, ma giex infurmat b’mod car u inekwivoku li permezz tal-firma tieghu kien qed jiddikjara li huwa għandu *“expertise, experience and knowledge”* li jagħmluh f’pozizzjoni li jifhem ir-riskji involuti u jiehu decizjonijiet dwar l-investment.

⁸² A fol 193

⁸³ A fol 956

⁸⁴ A fol 99

Il-Bank dghajjed id-definizzjoni ta' *Experienced Investor* meta wiehed jara kif ghazel li japplika fil-prattika l-eligibilità tal-investitur fil-kuntest ta' *Experienced Investor*, fejn dan gie applikat b'mod superficjali u mhux komplut; izjed u izjed, meta wiehed jikkunsidra l-profil tal-ilmentatur u li l-*Experienced Investor Declaration Form* lanqas biss giet kompluta u ma gie indikat liema wiehed mit-tliet kriterji l-ilmentatur kien jissodisfa bhala parti tad-definizzjoni ta' *experienced investor*.

- d) Meta l-Bank biegh il-prodott, kellu jiehu certu mizuri ragonevoli biex jara li l-investitur jissodisfa b'mod konkret id-definizzjoni ta' *Experienced Investor*, u dan fl-interess tal-klijent tieghu stess li kien qieghed jidhol fi *Professional Investor Fund* u mhux f'xi fond ghal *retail investors*.⁸⁵ Dan, izjed u izjed, fil-kuntest fejn il-Bank kien qieghed ibiegh prodott immanigjat u mahrug minn kumpanija affiljata mieghu stess (hekk kif johrog mill-Prospett Supplimentari tal-LVMMPPF) u fejn huwa ghalhekk mistenni li jezercita izjed prudenza u diligenza fic-cirkostanzi.
- e) Il-klassifikazzjoni ta' *Marcus Partners and Mazars Group* ("Mazars") li l-ilmentatur ma kienx eligibbli ghal xi pagament addizzjonali mill-Bank trid tittiehed fil-kuntest tal-ezercizzju li ghamel il-Mazars u d-dikjarazzjoni li saret mill-Mazars stess f'dan ir-rigward fejn f'Sezzjoni 3.3.3 tar-Rapport ta' *Mazars* datat 21 ta' Jannar 2013, intitolat "*Directive issued by the Malta Financial Services Authority to Bank of Valletta - Independent Expert's Report*", il-Mazars iddikjarat li "*For the avoidance of doubt where an investment has been deemed to be Execution Only, we have not considered whether the investor qualified as an experienced investor. Mazars has treated and categorised these as Execution Only as per the evidence provided*". Fuq din il-bazi, r-relevanza u dipendenza fuq l-ezitu tal-ezercizzju li sar mill-Mazars hija wahda limitata u mhux sufficjenti fil-kuntest ta' u ghall-iskop tal-ilment in kwistjoni.
- f) Il-Bank kellu, fl-ahhar mill-ahhar, l-obbligu li jaggixi "*with due skill, care and diligence*" u fl-ahjar interess tal-ilmentatur hekk kif rikjest minn *Standard Licence Condition 3.03 tal-Investment Services Guidelines* u, f'dan ir-rigward,

⁸⁵ Fis-sezzjoni intitolata "*Important Information*" f'pagna 6 tal-Prospett Supplimentari datat 1 ta' Settembru 2005 (li hija riflessa bl-istess mod fil-Prospetti Supplimentari li hargu fit-2006), hemm, fil-fatt, innizzel li PIFs, jgifieri "*Professional Investor Funds*" huma fil-fatt "*Non-Retail Schemes*".

huwa meqjus li l-Bank ma gabx evidenza konvincenti u sufficienti li dan l-obbligu qdih hekk kif ragonevolment mistenni fir-rigward tal-ilmentatur, meta wiehed jikkunsidra d-diversi nuqqasijiet ampjament imsemmija hawn fuq.

Ghal dawn ir-ragunijiet l-Arbitru jiddeciedi li l-ilment huwa wiehed ekwu, gust u ragonevoli u qed jilqghu sakemm dan huwa kompatibbli ma' din id-decizjoni.

L-ilmentatur kien investa s-somma ta' €57,300.02 fit-22 ta' Mejju 2007,⁸⁶ u mal-Offerta inghata lura s-somma ta' €35,611.58.⁸⁷ Wiehed jinnota wkoll li l-ilmentatur ircieva s-somma totali ta' €1,844.45 bhala *net income* minn *dividend payments* mill-istess investiment fl-LVMMMPF.⁸⁸

Fic-cirkustanzi huwa meqjus li l-ilmentatur ghandu jitpogga lura fil-pozizzjoni qabel ma ghamel l-investiment originali u ghandu, f'dan ir-rigward, jiehu lura s-somma li tibqa' li tammonta ghal €19,843.99.

Ghaldaqstant, *ai termini* tal-Artikolu 26(3)(c)(iv) tal-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta, l-Arbitru qed jordna lil *Bank of Valletta p.l.c.* ihallas lill-ilmentatur is-somma ta' dsatax-il elf, tmien mija u tlieta u erbghin ewro u disgha u disghin centezmu.

Bl-imghaxijiet legali mid-data li fiha l-ilmentatur ipprezenta dan l-ilment sad-data tal-hlas effettiv.

Bl-ispejjez kontra l-*Bank of Valletta p.l.c.*

**Dr Reno Borg
Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji**

⁸⁶ A fol 12

⁸⁷ A fol 26 u 96

⁸⁸ A fol 126